

Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026

In samenwerking met de gemeenten Doetinchem, Montferland en Oude-IJsselstreek

Voorwoord

Voor u ligt de nota Integraal Veiligheidsbeleid 2023 – 2026. Met deze nota als fundament werken we met al onze ketenpartners in het veiligheids- en zorgdomein, met onze ondernemers en natuurlijk onze inwoners aan een veilige en leefbare gemeente. Hiermee zeggen we ook dat niet alleen de overheden onze gemeente veilig kunnen houden. We hebben alle partners hierbij nodig.

Het is mooi om te constateren dat we de afgelopen jaren hard gewerkt hebben aan veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente, maar we zien ook dat het werken aan veiligheid nooit klaar is. Ook de coronapandemie heeft een enorme invloed gehad op bijvoorbeeld de criminaliteitscijfers. Daar waar de klassieke misdadencijfers een positieve trend laten zien, zijn er nieuwe fenomenen die voor een verschuiving van de cijfers zorgen. Tijdens de coronapandemie heeft de digitale criminaliteit een vlucht genomen.

Het beleid om tegenwicht te kunnen bieden aan ondermijnende criminaliteit is op orde, het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit raken, is en blijft een belangrijke opgave. Kwetsbare jongeren worden door criminelen benaderd en langzaam de criminaliteit ingezogen. Willen we voor de lange termijn de criminaliteit terugdringen dan kunnen we dit alleen maar kunnen doen in samenwerking met ouders, politie, jongerenwerk, onderwijs, HALT en anderen. Samenwerking verder intensiveren is ontzettend belangrijk, want een preventieve aanpak is een van de pijlers van het veiligheidsbeleid.

We staan voor een aantal nieuwe uitdagingen. Deze benoem ik al in dit voorwoord omdat ze echt belangrijk zijn. Hiervoor gaf ik al aan dat er een verschuiving is van traditionele criminaliteit naar meer onzichtbare criminaliteit, zoals ondermijning en cybercrime.

Waar we voor staan is hoe we meer zicht en grip op deze verborgen- en ondermijnende criminaliteit krijgen. We zijn in 2021 gestart met het DatalabGo om beter datagedreven en datagestuurd te kunnen werken, dat is mooi, maar we hebben ook onze ondernemers en inwoners nodig. Zij zijn de ogen en oren van onze gemeente. We moeten gebruikmaken van elkaars kennis, leren van elkaar en samen voor resultaat gaan.

Wij werken samen met andere veiligheidspartners aan de sociale veiligheid van onze gemeente. In deze nota Integraal Veiligheidsbeleid leggen we uit wat we willen bereiken en geven en welke onderwerpen prioriteit krijgen in onze aanpak. Zo zorgen we samen met onze partners voor de uitvoering van de aanpak in onze gemeente.

Het veiligheidsdomein is een zeer dynamisch domein. Ontwikkelingen doen zich voor op het gebied van veiligheid die je niet of niet zo snel ziet aankomen, denk alleen al aan de toename van de digitale criminaliteit tijdens de coronapandemie. We hebben ingezet op verschillende terreinen waarvan een aantal voorrang kreeg zoals personen met verward gedrag en ondermijning.

De belangrijkste stabiele ontwikkeling is de afname van de traditionele criminaliteit, maar we zien ook een andere ontwikkeling namelijk de verschuiving van traditionele criminaliteit naar nieuwe vormen van criminaliteit zoals digitale criminaliteit en ondermijning.

Inwoners zullen hier wellicht in eerste instantie minder van merken, maar de invloed van criminaliteit zoals digitale criminaliteit en ondermijning kan groot zijn. Denk alleen al aan een drugsclub in het buitengebied en een hennepplantage in een woonwijk. Dat kan zeer gevaarlijke situaties opleveren.

De gemeente Bronckhorst geeft voor de aankomende vier jaar samen met de andere ketenpartners in het veiligheids- en zorgdomein prioriteit aan:

1. Aanpak van ondermijning,
2. Effectieve verbinding en versterking van zorg & veiligheid en
3. Digitale weerbaarheid en veiligheid ("cybercrime")

Deze drie thema's lichten we uitgebreid toe en we leggen daarin ook uit waarom deze onderwerpen prioriteit krijgen. Dit laat onverlet dat wij natuurlijk onze taak blijven vervullen op de reguliere werkzaamheden namelijk, het beschermen van de openbare orde en veiligheid in onze gemeente. Voorts zetten we in op leefbaarheid en veiligheid in de dorpen en het buitengebied. Meer informatiegericht werken wordt een belangrijker onderdeel binnen veiligheid. Dat betekent dat we gebruikmaken van de ontwikkelingen van Datalab Go en de informatie en cijfers van het RIEC, naast de reguliere politiecijfers. Dit zijn instrumenten om ontwikkelingen in de gaten houden en mede op basis daarvan inzet, acties en handhaving bepalen.

We hopen dat deze nota u meer inzicht geeft in de werkzaamheden in het domein openbare orde en veiligheid.

Marianne Besselink
Burgemeester gemeente Bronckhorst

Hoofdstuk 1 Veiligheid algemeen

1.1 Inleiding

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde om fijn te kunnen leven, te kunnen wonen, te kunnen werken en een vrijetijdsbesteding te hebben. Iedereen, of dat nu inwoners, ondernemers of bezoekers zijn moeten zich veilig voelen in onze gemeente. De gemeente voert de regie op veiligheid en is samen met andere partners verantwoordelijk voor deze veiligheid. Als gemeente alleen kunnen we niet onveiligheid voorkomen en aanpakken. De gemeente werkt samen met de ketenpartners, van politie en OM tot jongerenwerk en woningcorporaties, inwoners en ondernemers aan het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid binnen de gemeente.

Om deze taak te kunnen vervullen wordt iedere vier jaar door de gemeente een nota Integraal Veiligheidsbeleid opgesteld.

Dit is een wettelijke vereiste op grond van de Politiewet 2012 en is het noodzakelijk om in een veranderende wereld en een dynamisch werkveld de koers elke vier jaar te herijken en bij te stellen. Deze nota is een strategisch beleidsdocument dat wij gebruiken om sturing te geven aan onze lokale veiligheidsaanpak.

In deze nota wordt voor de komende jaren bepaald welke thema's/onderwerpen prioriteit hebben en in deze nota komt de aanpak op hoofdlijnen aan bod. De ketenpartners moeten vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, maar in samenhang met elkaar, uitvoering te geven aan de prioriteitstelling. Samen optrekken onder regie van de gemeente is belangrijk om tot een goede uitvoering te komen.

1.2 Relevante kaders

Deze nota staat niet op zichzelf. Het houdt ook verband met andere beleidsdocumenten, zowel lokaal, regionaal als nationaal. Onderstaande bronnen zijn van belang voor de totstandkoming van het Integraal Veiligheidsbeleid.

Landelijke beleidsdoelstellingen

De landelijke veiligheidsagenda is complementair aan de lokale veiligheidsagenda's en laat ruimte voor het lokale gezag om de politiecapaciteit en politie-inzet te richten op de lokale en regionale vraagstukken. Het is uiteindelijk aan het gezag om lokaal de prioriteiten te stellen.

De criminaliteitscijfers zijn de afgelopen jaren gedaald in de politieregistratiesystemen en het veiligheidsgevoel binnen politie basisteam Achterhoek West waar de gemeente Bronckhorst onder valt is licht toegenomen¹.

De traditionele veiligheidsmaatregelen blijven belangrijk en het beleid moet up to date blijven, echter is het doel om meer aan de voorkant van het probleem te komen. Preventie om repressie niet toe te hoeven passen.

Lokaal toezicht en handhavingsbeleid

Naast de regionale en landelijke beleidsdoelstellingen is er ook een verbinding met lokaal beleid namelijk het toezicht en handhavingsbeleid.

Het vakgebied handhaving en openbare orde en veiligheid zijn nauw met elkaar verbonden in de uitvoering van enkele veiligheidsgebieden. Een voorbeeld hiervan is het onderwerp ondermijning. Daarom is, mede na uitkomsten van het onderzoek van de rekenkamer, nadrukkelijk de verbinding en afstemming gezocht met het cluster handhaving bij het opstellen van dit integraal veiligheidsbeleid. In het handhavingsbeleid staat de uitvoering van een aantal overkoepelende veiligheidsthema's die ook benoemd worden in dit beleid meetbaar geformuleerd.

1.3 Samenwerking in de regio Achterhoek

Veiligheid en criminaliteit gaat over gemeentegrenzen heen. Samenwerking is daarom van groot belang. Die samenwerking is er bijvoorbeeld tussen 76 gemeenten in de politieregio Oost-Nederland met politie en het openbaar ministerie. Er is een Regionale Veiligheidsstrategie die loopt tot eind 2023. Voor het bepalen van de prioriteiten in de Regionale Veiligheidsstrategie is een uitvraag gedaan onder de partners,

1) Bron CBS en onderzoek Moventum inwonerspanel april 2022

waaronder ook de gemeente Bronckhorst. De prioriteiten in het Integraal Veiligheidsplan komen overeen met de prioriteiten zoals deze regionaal zijn opgenomen. Wij zetten echter wel wat sterker in op de verbinding tussen zorg en veiligheid.

Er is niet alleen samenwerking op basis van de Regionale Veiligheidsstrategie (op regionaal niveau Oost worden vraagstukken aangepakt die niet iedere gemeente voor zich kan oppakken), maar er is ook samenwerking met het RIEC (aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit) en het Zorg- en Veiligheidshuis Noord Oost Gelderland / Veiligheidskamer Achterhoek (gericht op persoonsgerichte aanpak).

Tenslotte werken we in de Achterhoek nauw samen op allerlei openbare orde en veiligheidsvraagstukken en hebben de gemeenten in Achterhoek West intensief samengewerkt bij de totstandkoming van deze nota.

1.4 Afbakening Het beleidsterrein

Het veiligheidsdomein bestaat uit twee hoofdvelden: sociale veiligheid en fysieke veiligheid.

Sociale veiligheid

Deze nota richt zich op sociale veiligheid. Onder sociale veiligheid wordt verstaan: de mate waarin mensen zich beschermd voelen of beschermd zijn tegen zaken die veroorzaakt worden door menselijk handelen. Het gaat hierbij om de zorg voor veiligheid rond sociale (intermenselijke) relaties en activiteiten. We willen we het veilig samenleven in onze gemeente bevorderen door in te zetten op het voorkomen van overlast en criminaliteit. Ook wordt ingezet op het bevorderen van de sociale cohesie en de leefbaarheid. Sociale cohesie en leefbaarheid dragen bij aan een veilige leefomgeving.

Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid is de mate waarin mensen beschermd zijn of zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed door ongevallen en dreigingen van niet-menselijke herkomst.

Doelen en uitgangspunten met betrekking tot de fysieke veiligheid zoals rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandveiligheid zijn vastgelegd in het regionaal beleidsplan van de VNOG en komen verder in deze nota niet aan bod. Verkeersveiligheid valt ook onder fysieke veiligheid.

1.5 Terugblik 2020-2023

Om verder te kunnen kijken naar wat nodig is de komende jaren is een terugblik van belang. De afgelopen jaren zijn er aan de hand van het integraal veiligheidsbeleid 2020-2022 verschillende acties uitgevoerd. In deze paragraaf worden enkele van deze ontwikkelingen kort toegelicht.

Ondermijning

De afgelopen jaren is ingezet op de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit. Dat hebben we gedaan door de samenwerking te intensiveren met netwerkpartners zoals de politie, RIEC², Openbaar Ministerie, belastingdienst en interne clusters zoals toezicht en handhaving, wonen en werken en zorgen en leren. Ook is er nu structureel binnen de Achterhoek de functie van opgave regisseur ondermijning ter ondersteuning en aanjager van projecten voor de gezamenlijke en gecoördineerde aanpak ondermijning voor alle Achterhoekse gemeenten.

Ook het bestuurlijk instrumentarium voor de aanpak van ondermijning is op orde. Dit zijn onder andere:

- Bibob beleid³
- Damocles beleid
- Invoering exploitatievergunning
- Lokaal plan van aanpak ondermijning

Er is aandacht gegeven aan bewustwording binnen onze organisatie en er is een lokaal meldpunt ingericht.

De aanpak van concrete signalen en fenomenen worden besproken in het lokaal ondermijningsoverleg. Ook de verdere ontwikkeling van het keurmerk Veilig Buitengebied en de organisatie van "groene nachten" heeft plaatsgevonden. De gemeente Bronckhorst heeft hiervoor in 2022 als eerste Nederlandse gemeente de tweede certificering uitgereikt gekregen. Het datalab voorziet ons van de juiste data om informatiegestuurd te kunnen werken. Ook hebben we dankzij landelijke versterkingsgelden ondermijning door het RIEC een analyse van ons buitengebied gemaakt.

Kwetsbare personen

Wij werken lokaal en regionaal samen met ketenpartners. Intern zijn er verschillende periodieke en incidentele overleggen om te signaleren, te bespreken en te handelen. De informatie-uitwisseling is verbeterd. De samenwerking is geïntensiveerd met netwerkpartners en interne afdelingen.

2) Regionaal Informatie Expertise centrum

3) Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

De Wvvgz⁴ is ingevoerd en er is een advies- en meldpunt voor inwoners en professionals die zich zorgen maken over iemand die verward gedrag vertoont.

Crises

In een integraal veiligheidsbeleid worden actuele prioriteiten beschreven. Naast deze prioriteiten moet er ook capaciteit worden vrijgemaakt voor andere werkzaamheden. Zo is er de afgelopen jaren ook veel tijd besteed aan twee langdurige crises, de coronapandemie en de vluchtelingenstroom.

1.6 Veiligheid in Bronckhorst

Waar staan we nu en wat verwachten we de komende periode?

Veiligheidsontwikkeling

De afgelopen jaren is ondermijning steeds hoger op de agenda komen te staan, daarnaast zijn er de ontwikkelingen in het sociaal domein waardoor de vakgebieden zorg en veiligheid steeds vaker en intensiever samen moeten werken. De problematiek wordt complexer. Dit zijn thema's om rekening mee te houden bij vernieuwing van de aanpak.

Elke doelgroep, of het nu gaat om (criminaliserende) jeugd of personen met verward gedrag, vraagt om maatwerk. Nieuwe vormen van criminaliteit (digitale criminaliteit bijvoorbeeld) vragen om nieuwe aanpakken en kennis.

In paragraaf 1.2 is al aangegeven dat we meer naar de voorkant van het probleem willen, meer inzet op preventie. We moeten dan kijken wat gedaan kan worden om problemen te voorkomen (hangt samen met vroegsignalering) en wat bewoners zelf kunnen doen aan hun weerbaarheid⁵.

Op alle thema's en onderwerpen blijft integraal samenwerken een hele belangrijke factor om tot oplossingen en successen te komen. De verschillende domeinen zoals zorg, veiligheid en handhaving kunnen niet meer zonder elkaar.

1.7 Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026

Deze nota gaat feitelijk over criminaliteit. Hoe we met criminaliteit en veiligheid omgaan verandert door de jaren heen en volgt de ontwikkeling van de maatschappij. Hadden we jaren geleden de high impact crimes (woninginbraken, overvallen etc.) nu zijn vormen van criminaliteit minder zichtbaar. Deze vormen van criminaliteit die opkomen betreffen illegale activiteiten die relatief weinig directe slachtoffers maken. De illegale activiteiten hebben vooral impact op het systeem. Het kan dan gaan om impact op internet, infrastructuur, de economie en natuurlijk op onze rechtsstaat en onze samenleving.

De impact is groot, maar verborgen. Denk hierbij met name aan ondermijning. Als er sprake is van ondermijning dan hoeft een inwoner hier niet direct last van te hebben, maar wel indirect omdat het gevolgen heeft voor de maatschappij. Deze vorm van criminaliteit noemen we "hidden impact crimes." Deze criminaliteit is niet altijd direct zichtbaar en lastig te meten waardoor de gevolgen voor de samenleving 'verborgen blijven'. Deze nieuwe vormen van criminaliteit vergen een andere aanpak.

Het is niet altijd eenvoudig om te bepalen wat de beste aanpak is. Als overheid "spelen" we op ontwikkelingen in. We moeten innovatiever worden en meer informatiegestuurd werken. Door de coronamaatregelen konden we zien hoe inventief criminelen zijn en hoe zij ervoor zorgen dat hun bedrijfsvoering blijft doorlopen. Recent zien we bij de Oekraïne-crisis bij de opvang van deze mensen de landelijke signalen van mensenhandel toenemen.

Dit vraagt om een flexibele en veerkrachtige en integraal opererende overheid. We stellen kaders op voor de komende vier jaar, maar realiseren ons dat als het nodig is, wij flexibel in aanpak en uitvoering zijn en onze prioriteiten bijstellen om te doen wat nodig is. We hebben geleerd dat veiligheid in die zin zich niet goed laat sturen.

Missie en visie

Het is een groot woord "missie" maar als we van een missie spreken dan is ons streven dat bewoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen in onze gemeente.

Dat veilig voelen doen we vanuit de visie dat wij allen voor deze veiligheidsopgave staan en deze integraal oppakken.

Uitgangspunten

We werken samen met bewoners, ondernemers, veiligheids- en zorgpartners, op lokaal, districtelijk en regionaal niveau en met afdelingen onderling binnen de gemeente. Alleen samen kunnen we een goede veiligheidsaanpak realiseren. We hebben elkaar nodig om de informatiepositie te versterken.

4) Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

5) Weerbaarheid kan worden verstaan in hoeverre iemand zelf in staat is om voor zichzelf op te komen

Inwoners en ondernemers zien veel, maar melden niet alles. Als we samenwerken en elkaars mogelijkheden en kennis kennen en benutten dan kunnen we resultaten boeken.

Er zijn altijd meer vraagstukken om op te pakken dan beschikbare capaciteit. Dat betekent keuzes maken. DatalabGo, meer informatiegestuurd werken kan daarbij helpen.

Als er de komende vier jaar zich een nieuwe trend voordoet dan vraagt dat flexibiliteit en herprioritering.

Het is belangrijk om de focus te houden op het voorkomen of het beperken van criminaliteit en het beheersbaar houden van de situatie. Als dat niet lukt dan handhaven en zetten we passend bestuurlijk instrumentarium in met politie en/of openbaar ministerie. Zaken die klein zijn moeten we ook klein houden en we zoeken naar passende interventies (bv. de Persoonsgerichte Aanpak, aandacht voor kwetsbare personen die voor de criminaliteit gebruikt worden), maatwerk en een aanpak van het onderliggende probleem. We moeten ook de focus houden op het middel en de kracht van communicatie. Communicatie is helpend bij de aanpak van een veiligheidsvraagstuk.

HOOFDSTUK 2 Veiligheidsbeleving en veiligheidsbeeld

Voor het opstellen van het integraal veiligheidsplan en de lokale prioriteiten is mede als input gebruik gemaakt van data. Hiervoor is gebruik gemaakt van twee verschillende kaders namelijk de objectieve veiligheid en de subjectieve veiligheid.

Ten eerste is er een onderzoek uitgevoerd onder het inwonerspanel* door het onderzoeksbureau Moventum naar de veiligheidsbeleving van de inwoners van de gemeente Bronckhorst⁶. Veiligheidsbeleving is de manier waarop mensen veiligheid ervaren. De veiligheidsbeleving wordt ook wel aangeduid als subjectieve veiligheid.

Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met het cluster toezicht en handhaving. Er is gekozen voor deze integrale benadering omdat openbare orde en veiligheid en het cluster toezicht en handhaving op sommige gebieden een overlap in werkzaamheden hebben. Hierdoor is de verbinding geborgd.

Als benchmark is gebruik gemaakt het onderzoek die in 2016 door Moventum is uitgevoerd onder het inwonerspanel.

De belangrijkste resultaten van het onderzoek

Inwoners geven een 8,3 voor het prettig wonen in de buurt, daarbij geeft 68% van de inwoners aan zich nooit onveilig te voelen en is geeft men een 8,1 voor de veiligheid in eigen buurt tegenover een 7,8 in 2016.

De top drie thema's of onderwerpen waar de gemeente volgens de inwoners aandacht aan moet besteden zijn:

1. Overlast jongeren (26%)
2. Diefstal/inbraak (20%)
3. Drugsoverlast (17%)

Verder valt uit het onderzoek op dat diefstal/inbraken een groot aandeel hebben in de onveiligheidsgevoelens/veiligheidsbeleving van inwoners. Eveneens is de ervaren overlast van (hang)jongeren een reden waarom inwoners zich onveilig voelen.

Tot slot is de eigen digitale veiligheid en weerbaarheid (cybercrime) en onderwerp waar 38% van de inwoners zich zorgen over maakt.

De tegenhanger van subjectieve veiligheid is de objectieve veiligheid. Objectieve veiligheid is het feitelijke niveau van criminaliteit en overlast⁷. Om een algemeen veiligheidsbeeld te krijgen heeft het Datalab GO in opdracht van de gemeente een onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkeling van een groot aantal misdrijven en vormen van overlast binnen Bronckhorst.

Het veiligheidsbeeld laat zien dat Bronckhorst met de beschreven misdrijven en overlast over het algemeen onder het landelijk gemiddelde ligt en vaak ook onder het regionale of gelijk met het regionale gemiddelde.

Hierbij valt op dat op de registraties op de thema's cybercrime, horizontale fraude, overlast, verwarde personen en overlast van jeugd de afgelopen jaren en forse toename laat zien. Hier is niet alleen sprake van in Bronckhorst maar ook regionaal en landelijk.

6) Zie voor onderzoeksopzet bijlage 1

7) Hierbij is het goed om rekening te houden met het dark number. Niet alle criminaliteit wordt geregistreerd omdat er bijvoorbeeld geen aangifte gedaan wordt. Het feitelijk niveau van criminaliteit en overlast kan dus afwijken van de geregistreeerde criminaliteit.

Het rapport is bijgevoegd in bijlage 2.

Hoofdstuk 3 Veiligheidsprioriteiten/thema's

Prioriteit 1: Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Bronckhorst is weerbaarder geworden in de aanpak van ondermijning: voor criminelen wordt het on-aantrekkelijker gemaakt om hier actief in te zijn. De afgelopen jaren is er al veel gedaan om georganiseerde ondermijnende criminaliteit tegen te gaan, maar we zijn er nog niet. We zetten onder andere in op het thema drugs en aanpak van risicolocaties⁸ en de aanpak van zorgfraude welke zowel een financieel risico oplevert evenals een risico voor de kwetsbare client.

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit houdt in dat de onder- en bovenwereld verweven raken. Criminelen maken gebruik van legale structuren, bedrijven en diensten voor hun illegale activiteiten. Ondermijnende criminaliteit is veelal niet altijd (direct) zichtbaar, maar heeft wel zichtbare gevolgen voor de inwoners en bedrijven. Verloedering op straat, verwaarlozing van panden, drugshandel, fraude en witwaspraktijken kunnen tot problemen leiden. Hierdoor vervagen normen en neemt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid af. De maatschappij dient als dekmantel voor het criminele circuit en georganiseerde criminaliteit.

Ondermijnende criminaliteit kent veel verschillende uitingsvormen die de veiligheid, leefbaarheid, economie en onze democratie kan aantasten. De gemeente staat voor een krachtige aanpak van ondermijning en ondermijnende criminaliteit. Door georganiseerde ondermijnende criminaliteit te prioriteren, behouden we een brede scope op de aanpak. Dit biedt de mogelijkheid om in te kunnen spelen op bijvoorbeeld actualiteiten en/of trends die voor onze gemeente belangrijk zijn en waar we accenten op willen leggen.

Bij de aanpak van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit staan de volgende doelen en uitvoering centraal:

Doelen bij de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit

- *Verbeteren van onze informatiepositie.*
- *Vergroten van onze weerbaarheid.*
- *Intensiveren van de integrale aanpak, regionaal maar zeker ook lokaal.*
- *Verstoren en voorkomen van georganiseerde criminaliteit.*

Wat gaan we doen?

- *We blijven investeren in het creëren van bewustzijn op verschillende niveaus, zowel bij gemeente als bij inwoners, ondernemers en ketenpartners. Onder andere door het inzetten van doelgroepgerichte communicatie en gedragsinterventies.*
- *We willen criminele samenwerkingsverbanden verstoren en hier beter zicht op krijgen door meer gerichte integrale controles uit te voeren in samenwerking met onze partners onder andere door gebruikmaking van open data en risicobeelden.*
- *We maken actief gebruik van de verschillende mogelijkheden van wet- en regelgeving om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan.*
- *We intensiveren de samenwerking met onze netwerkpartners. Ook het tijdig herkennen van risico's (preventie), controle (preventie en repressie) en daadwerkelijke bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving (repressie).*
- *We versterken onze informatiepositie door interne en externe informatie, binnen de wettelijke mogelijkheden, bij elkaar te brengen.*
- *Continuering van het Lokaal Ondermijningsoverleg*

Prioriteit 2: Effectieve verbinding zorg en veiligheid

We werken aan het verbeteren van de samenwerking en daardoor integrale aanpak binnen het zorg- en veiligheidsdomein. De focus ligt daarbij op vroegsignalering en voorkomen van herhaling (recidive). Er is ook een kwetsbare groep die het niet alleen redt. Deze kwetsbare bewoners kunnen te maken krijgen met (meerdere) problemen rondom wonen, zorg, sociaal domein (werk & inkomen, Wmo, jeugdhulp) in combinatie met veiligheidsvraagstukken. Als gemeente zijn we regisseur van zowel het veiligheidsdomein als het sociaal domein en kunnen we eraan bijdragen om de ketens beter op elkaar af te stemmen en de samenwerking te verstevigen. Vroegtijdig signaleren en inzetten van interventies

8) Risicolocaties zijn locaties die mogelijk gebruikt worden door criminelen om hun criminele activiteiten te kunnen uitvoeren

kan helpen om te voorkomen dat complexe zorg casuïstiek⁹ in de (repressieve) veiligheidshoek terecht komt.

Het is van belang dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Een onveilige situatie kan namelijk ontstaan vanuit een hulpvraag. Er is dan sprake van meervoudige sociale- en veiligheidsproblematiek. Iemand een bestuurlijke/strafrechtelijke maatregel opleggen is dan niet wat hij of zij nodig heeft. We willen aan de voorkant van het probleem komen (preventie). In de praktijk is dan ook meerdere keren gebleken dat passende zorg bieden zorgt voor een afname van bijvoorbeeld overlast of andere problematiek. Om goed te kijken naar wat de inwoner nodig heeft, is een sterke samenwerking tussen het sociaal domein en veiligheid dan ook van groot belang.

De komende jaren wordt ingezet op het nog meer verbinden en integraal benaderen van Zorg en Veiligheid. Dit vergroot de kans tot een sluitende aanpak en op een succesvolle en duurzame oplossing voor inwoners. *Complexe problemen op het snijvlak van zorg en veiligheid, vereist samenwerking tussen zorg en veiligheidspartners. De krachten bundelen tussen zorg en veiligheid en samen optrekken voorkomt (verergering) Multi Problematiek en vergroot de veiligheid en leefbaarheid in de wijken. De komende tijd wordt de rol van Zorg en Veiligheid meer vorm gegeven door onder andere alle risico casuïstiek in beeld te krijgen en relevante samenwerking met lokale partners te initiëren en te onderhouden, de lokale casusregisseur heeft ook de taak om direct (bestuurlijk) te escaleren. Belangrijk is hierbij voldoende te delen met collega's, zodat er geen "gaten" vallen in het proces. Er wordt ingezet op een lokaal Zorg en Veiligheidsnetwerk waaraan de belangrijkste lokale veiligheidspartners meedoen, o.a. politie, sociaal domein, woningcorporatie en bemoeizorg. Dit houdt in dat indien vereist casusinformatie wordt gedeeld en het netwerk snel komt tot een gezamenlijk beeld en casustrategie.

Belangrijk hierbij is de samenwerking met het sociaal domein en relevante gemeentelijke afdelingen. Er wordt snel onderling geïnformeerd en afgestemd om vroegtijdig op casuïstiek in te kunnen spelen. Het lokale Zorg en Veiligheid netwerk heeft ook nauwe afstemming met de reguliere regionale partners, waar nodig worden multidisciplinaire overleggen (MDO's) georganiseerd. Het lokale Zorg en Veiligheidsnetwerk werkt bij opschaling nauw samen met het Zorg en Veiligheidshuis, (gesprekspartner-procesregisseur) om te checken op informatie bij regionale partners en om te beoordelen welke casuïstiek in aanmerking komt voor bespreking (MDO's) in het Zorg en Veiligheidshuis.

Jeugd

Er is een lokaal jeugdnetwerk, dit netwerk willen we nog meer intensiveren. Hierbij sluiten jongerenwerk, Iriszorg, politie, participatie (consulent/ leerplicht), handhaving, gebiedsambtenaren en Halt aan. De coördinatie ligt bij OOV/Zorg en Veiligheid.

Het doel van dit netwerk is ophalen wat er speelt bij de jeugd, waar is er behoefte aan en bepalen waar welke inzet nodig is bij overlast. Tevens heeft de jongerenwerker een signalerende functie en kan hij een jongeren begeleiden naar hulpverlening en/ of bepalen of inzet van Iriszorg nodig is.

Doelen bij de effectieve verbinding zorg en veiligheid

- *Het voorkomen van problemen in de woon- en leefomgeving door vroegtijdig signalen te zien en te duiden. Daar waar problemen ontstaan of zijn, wordt er zoveel mogelijk integraal naar een oplossing toegewerkt.*
- *Het zoveel mogelijk beperken van het risico dat iemand tussen wal en schip terecht komt door tijdig, met partners, de juiste hulp en ondersteuning aan te bieden.*
- *Het borgen van de samenwerking tussen zorg en veiligheid, waardoor inwoners altijd kunnen rekenen op een integrale aanpak van de problematiek.*

Wat gaan we doen?

- *Om de weerbaarheid nog meer te vergroten willen we de aankomende jaren in gaan zetten op online en offline communicatie. Waarbij we doelgroepgericht gaan communiceren.*
- *Of het nu gaat om woonoverlast, verward gedrag of jeugdoverlast: ons streven is om op het snijvlak van zorg en veiligheid de drempel voor het doen van een melding zo laag mogelijk te maken.*
- *We zorgen er voor dat zorg- en veiligheidszaken zoveel mogelijk op één plek binnen de organisatie opgepakt worden vanuit de samenwerking zorg en veiligheid.*
- *Het continueren van de werkgroep Zorg- en Veiligheid Achterhoek.*

9) Met complexe casuïstiek wordt bedoeld op problematiek op meer levensgebieden die bij een persoon of gezin samenkomen en daarbij resulteren in een Zorg- en Veiligheidszaken. Bijvoorbeeld: Verward gedrag, huiselijk geweld, verslavingsproblematiek en LVB (licht verstandelijke beperking)

Binnen de gemeente is de samenwerking tussen het sociaal domein en veiligheid de afgelopen jaren sterk gegroeid. Met alle maatschappelijke ontwikkelingen is het van belang dat er steeds gewerkt blijft worden aan verdere intensivering van deze samenwerking. Op deze manier kunnen zorg- en veiligheids-casussen altijd worden opgepakt en leveren wij steeds beter maatwerk.

Prioriteit 3: Digitale weerbaarheid en veiligheid ("cybercrime")

Onze gemeente is weerbaar tegen digitale criminaliteit. Wij sluiten aan op landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen op dit thema. Onze focus ligt daarbij op bewustwording, het meegeven van handelingsperspectief en het ontwikkelen van een gerichte aanpak.

Hoewel de geregistreerde criminaliteit in Nederland al jaren afneemt, zijn andere (minder zichtbare) vormen die toenemen. Digitale criminaliteit, in de volksmond "cybercrime" genoemd, is hier een voorbeeld van. De gevolgen van digitale criminaliteit op slachtoffers kan groot zijn. Niet alleen in de zin van materiële schade en/of vermogensverlies, maar het schaadt ook het vertrouwen in bedrijven en (overheids-) instellingen waarvan bijvoorbeeld de naam misbruikt wordt bij oplichting.

Landelijk zien we een toename in de fraudecijfers, hieronder valt ook digitale criminaliteit. Denk hierbij aan zaken zoals phishing, online-fraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten en identiteitsdiefstal. De verwachting is dat dit soort criminaliteit de komende jaren alleen maar zal toenemen. Het werkveld van criminelen lijkt met de technologische ontwikkelingen te verschuiven van fysiek inbreken naar digitaal inbreken.

Onze samenleving wordt steeds digitaler. Nieuwe technieken, diensten en aanbieders zorgen ervoor dat de maatschappelijke afhankelijkheid van internet en ICT middelen steeds groter wordt. Dit biedt uiteraard kansen, maar brengt ook bedreigingen en kwetsbaarheden met zich mee.

De veiligheid van inwoners, overheden en bedrijven in de digitale samenleving is niet altijd voldoende op orde. Veel inwoners en bedrijven zijn digitaal nog onvoldoende weerbaar en het bewustzijn over cyberdreigingen en beschermingsmaatregelen ontbreekt vaak. Bij digitale veiligheid hebben overheid, bedrijven en inwoners een eigen taak en verantwoordelijkheid. De uitdaging van ons als gemeente op dit gebied is gericht op de inwoners en op onze eigen organisatie.

Doelen digitale weerbaarheid en veiligheid ("cybercrime")

Zoals aangegeven kan er voor de rol van de gemeente onderscheid worden gemaakt tussen de "inwoners en bedrijven" en de "eigen organisatie".

- *Inwoners en bedrijven*
Weerbaarheid en de kennis van inwoners en bedrijven vergroten. Inwoners en bedrijven moeten alert zijn op hun digitale (on)veiligheid. Daarbij willen wij specifieke doelgroepen zoals bijvoorbeeld jeugd en ouderen wijzen op de gevaren van de verschillende vormen van cybercrime.
- *Eigen organisatie*
Een groot deel van de gemeentelijke dienstverlening verloopt digitaal. Onze inwoners moeten hier veilig gebruik van kunnen maken. We zijn alert op onze eigen digitale veiligheid. We zijn aangesloten bij de informatie Beveiligingsdienst (IBD). De gemeente heeft een bijzondere positie bij het aanpakken en beheersbaar houden van deze risico's. Enerzijds kunnen wij als gemeente zelf slachtoffer worden van systeemverstoring, datalekken en gedigitaliseerde criminaliteit. Anderzijds moeten wij de kans op deze verstoringen verkleinen, want hoe kunnen we een digitale crisis bestrijden als we er zelf ook door getroffen zijn. We willen een weerbare organisatie zijn die voorbereid is op deze risico's. Zo hebben wij in 2022 een nieuw informatieveiligheidsbeleid 2022-2026 opgesteld.

Wat gaan we doen?

- *We krijgen (beter) inzicht in de aard en omvang van digitale criminaliteit. We vragen van de politie om deze informatie op een zodanige wijze met ons te delen zodat indien mogelijk gerichte acties ondernomen kunnen worden. Onder anderen door doelgroepgerichte voorlichting in te zetten.*
- *We blijven inzetten op voorlichting over digitale criminaliteit.*
- *We (vertegenwoordiger van Achterhoek West) nemen deel aan het expertteam cybercrime/digitale veiligheid eenheid Oost.*
- *We zetten in op het vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners en ondernemers door doelgroepgerichte preventiecampagnes in te zetten*
- *Angering van de aanpak gedigitaliseerde criminaliteit in de Achterhoekse (veiligheids-)gremia.*
- *Nauwe samenwerking met veiligheidspartners zoals bijvoorbeeld het Platform Veilig Ondernemen en de politie.*
- *Bevorderen van de meldings- en aangiftebereidheid.*

Niet alleen in Achterhoek West wordt geïnvesteerd in digitale weerbaarheid en veiligheid, maar in heel Oost-Nederland wordt geïnvesteerd in digitale weerbaarheid en veiligheid. Goede samenwerking tussen overheden, publiek-private partijen is hierin belangrijk.

HOOFDSTUK 4 Reguliere werkzaamheden

Naast de taken die voortvloeien uit de prioriteiten, zijn er ook een groot aantal reguliere werkzaamheden die worden uitgevoerd.

De gemeente zet zich in om de openbare orde en veiligheid te verbeteren en te waarborgen. Openbare orde en veiligheid kent een groot en breed werkgebied met diverse verantwoordelijkheden, zoals het oppakken van openbare orde incidenten (het voert te ver voor deze nota om een niet limitatieve lijst van werkzaamheden op te stellen). De werkzaamheden zijn gericht op de mogelijkheden op openbare orde en veiligheidsverstoringen te beperken en aan te pakken. Recentelijk nog hebben wij te maken gehad met Corona, de opvang van vluchtelingen en de boerenprotesten. Daar komt werk uit voort dat zich niet laat plannen, maar acuut opgepakt moet worden. Dat maakt het werk in het veiligheidsdomein dynamisch, deels onvoorspelbaar, maar uitdagend.

Informatie is een belangrijk onderdeel binnen openbare orde en veiligheid. De gemeente monitort de criminaliteitscijfers en maakt gebruik van Datalab Go en analyses van het RIEC. Informatie gedeeld conform de AVG wanneer dat nodig is. Veiligheidsprofessionals weten elkaar goed en snel te vinden. Dit alles is belangrijk om het beeld compleet en actueel te houden. Op basis van een compleet en actueel beeld kan vervolgens beter ingespeeld worden op de situaties. Samenwerking met de politie is cruciaal bij openbare orde en veiligheid.

Bestuurlijk (raad-college-burgemeester)

De gemeenteraad

De raad stelt de kaders van het veiligheidsbeleid vast en vervult een controlerende taak. De raad neemt kennis van uitvoeringsplannen die het college vaststelt.

Het college

Alle beleidsterreinen raken bijna zonder uitzondering het integraal veiligheidsbeleid, waardoor veiligheid kan worden beschouwd als een collectieve verantwoordelijkheid van het gehele college. Veiligheid werkt door op vele terreinen en heeft daardoor raakvlakken met bijna alle gemeentelijke afdelingen. Om deze reden is het noodzakelijk dat het gehele college alert is op veiligheidsaspecten van het gemeentelijk beleid en zelf ook een actieve rol vervult ten aanzien van integraal veiligheidsbeleid. De burgemeester vervult daarbij een bijzondere rol.

De burgemeester

De burgemeester is wettelijk belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid en is daarvoor als eerste aanspreekbaar en politiek verantwoordelijk. De burgemeester neemt ook besluiten die zij alleen als bestuursorgaan burgemeester kan nemen. De burgemeester heeft het opperbevel bij rampen, branden of grootschalige calamiteiten en is de gezagsdrager op het terrein van de openbare orde en veiligheid en hulpverlening. De burgemeester vervult in verband met deze wettelijke taken een coördinerende rol binnen het integraal veiligheidsplan.

Binnen de lokale driehoek (gemeente, politie en OM) stemt zij met de officier van justitie af wat de rol van de politie is als het gaat om de uitvoerende taken binnen het IVP en welke capaciteit daaraan gekoppeld kan worden.

Op bestuurlijk niveau voert de burgemeester op Achterhoekse of NOG-niveau overleg over de voortgang van de aanpak van veiligheidsthema's. De burgemeester heeft daarnaast een periodiek overleg met de teamchef van politie basisteam Achterhoek West.

Bijlage 1. Onderzoeksopzet

Benaderen doelgroep

In opdracht van gemeente Bronckhorst heeft Moventem een onderzoek over veiligheid uitgevoerd onder de 2.054 leden van Bronckhorst Spreekt. De panelleden hebben de mogelijkheid gehad om de vragenlijst in te vullen tussen 13 april en 1 mei 2022.

Er is 1 keer een reminder verstuurd, aan iedereen waar van nog geen ingevulde vragenlijst was ontvangen. Daarnaast was het ook mogelijk om de vragenlijst via een open link in te vullen voor personen die geen panellid zijn.

Deelnemers

In totaal hebben 718 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld.

Met het aantal respondenten(718) kunnen met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 3,59% uitspraken worden gedaan over de populatie.